

Handläggare

Johanna Burén
Kommunledningsförvaltningen
johanna.buren@koping.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Antagande av principer för planering och finansiering av kollektivtrafik i Västmanlands län

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

1. Avtalet om kollektivtrafik i Västmanlands län revideras. Bilaga 3 – Principer för planering och finansiering av kollektivtrafik i Västmanlands län tillförs avtalet samt att avtalet i övrigt revideras med hänvisning till bilaga 3 i avtalets punkt 3.3.
2. Revideringen ska gälla från och med 1 januari 2024.
3. Det reviderade avtalet om kollektivtrafik i Västmanlands län antas under förutsättning att övriga kommuner i länet fattar likalydande beslut.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Regionen tillhandahåller i enlighet med Avtalet regional stomtrafik som är buss- och tågtrafik mellan kommunhuvudorter inom och utanför länet medan kommunerna beställer övrig trafik som främst omfattar stadstrafik och landsbygdstrafik. I enlighet med avtalet ska respektive kommun ansvara för de kostnader som är att hänföra till den inomkommunala trafiken medan Regionen ansvarar för kostnaderna för den regionala stomtrafiken.

Kollektivtrafikförvaltningen har under 2022 arbetat fram förslag på förändrade principer för planering och finansiering av länets kollektivtrafik. Bakgrunden är att det som följd av att kollektivtrafiken i Västmanland är ett delat ansvar mellan Regionen och länets kommuner har funnits behov att förtydliga, konkretisera och utveckla tillämpningen av det Avtal om kollektivtrafik i Västmanlands län (Avtalet) som definierar hur kollektivtrafiken ska planeras och finansieras.

Förslaget till nya principer omfattar bland annat:

- Ökad flexibilitet för vad som definieras som regional stomtrafik och att utbudet inom stomstråken ska kunna skilja sig beroende av efterfrågan.

- Att möjliggöra för kommuner att beställa tillköp av regional stomtrafik.
- Att kostnaden för respektive linje med busstrafik även ska ta hänsyn till antal dimensionerande fordon med effekt att respektive linje får en högre fast kostnad men lägre rörlig kostnad.
- Att varje linje ska ha en uppdragsbeskrivning som definierar vilka parametrar som ska vara styrande vid planering.

Principerna har under våren 2022 varit ute på remiss hos samtliga av länets kommuner.

Kommunstyrelsen beslutade den 9 juni 2022 §106 att godkänna förslaget till yttrande för Köpings kommun och översända till Region Västmanland. I yttrandet lyfts från Köpings kommuns sida framför allt konsekvenserna av princip 9 ”Principer för finansiering”. Regionens problembeskrivning säger att den regionala stomtrafiken, som finansieras av regionen, genomför flera uppdrag som enligt de rådande planeringsprinciperna är att betrakta som inomkommunala.

För Köpings del lyfts linjen 550A som trafikerar sträckan Köping- Skinnskatteberg som ett exempel där regionen idag genomför uppdrag som är att betrakta som inomkommunala. Enligt regionens mätningar utgörs 67% av resandet på sträckan resande mellan Köping och Kolsva.

Eftersom detta innebär att det inomkommunala resandet är så pass stort så föreslår Regionen att Köpings kommun medfinansierar linjen från och med 2024 enligt en beräknad schablon.

Antagande av principer för planering och finansiering av kollektivtrafik i Västmanland

Utifrån de remissyttranden som inkommit från kommunerna har vissa justeringar gjorts i förslag till principer. En remissammanställning samt föreslagna ändringar har redovisats för bland annat Kollektivtrafiknämnden samt Strategisk Regional Beredning (SRB).

Då principerna kan anses ha påverkan på Avtalet har Kollektivtrafiknämnden vid sammanträdet den 5 september rekommenderat att principerna ska inkluderas i Avtal om kollektivtrafik i Västmanlands län (antaget i regionfullmäktige 2017-09-27).

Som följd av detta föreslås principerna läggas in som ny bilaga till Avtalet. Därutöver föreslås att Avtalet uppdateras med hänvisning till denna nya bilaga.

Ekonomiska konsekvenser

Region Västmanland har tagit fram ett beräkningsunderlag gällande ersättning för inomkommunalt resande där man redovisar den ekonomiska konsekvensen av de nya planeringsprinciperna där kommunen ska medfinansiera sträckor där Regionen utför inomkommunala uppdrag.

Då kontrollen visar att en stor del av linje 550A är baserat på inomkommunalt resandebestånd för Köpings kommun så har en uträkning gjorts för att ta fram ett schablonvärde beräknat på mellanskillnaden mellan regionalt biljettpris och inomkommunalt biljettpris. Enligt uträkningen ska Köpings kommun kompensera regionen med 740 000 kronor per år.

Beslut i andra kommuner

Sala, Kungsör och Arboga kommun har hittills fattat beslut om antagande av nya principer för kollektivtrafiken.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-03-07
Ärendetext planeringsprinciper
Planeringsprinciper Beräkning schablon
Planeringsprinciper K1N220017
Revidering avtal om kollektivtrafik
Bilaga 3 Planeringsprinciper

Kopia till

Kollektivtrafikförvaltningen region Västmanland

Sara Schelin
Kommunchef

Karin Sandborgh Taylor
Kanslichef